

Gráfelméleti alapfogalmak: **csúcs, él, diagram, fokszám**. Egyszerű gráf, irányított gráf, véges gráf, komplementer gráf, reguláris gráf, él/csúcsstörles, élhozzáadás, (feszítő/feszített) részgráf, izomorfia, élsorozat, séta, út, kör, **összefüggő gráf**, komponens. kézfogás-lemma.

Gráfelméleti alapfogalmak:

- **csúcs, él:**

- $G=(V,E)$ egyszerű irányítatlan gráf ha $V \neq \emptyset$ és $E \leq \binom{V}{2}$, ahol $\binom{V}{2} = \{\{u,v\} : u,v \in V, u \neq v\}$
- V a G csúcsainak ((szög) pontjainak) halmaza.
- E pedig G éleinek halmaza.

- **Diagram:** A $G = (V, E)$ gráf **diagramja** egy olyan lerajzolása, melyben a csúcsoknak (síkbeli) pontok felelnek meg, éleknek pedig a két végpontot összekötő, önmagukat nem metsző görbék.

- **Fokszám:**

- $v \in V(G)$ esetén a v -re illeszkedő élek száma a v fokszáma.
- A G gráf csúcsának $d(v)$ foka a vé végpontú élek száma (hurokél kétszer számít).

- **Egyszerű gráf:** ha egy gráf nem egyszerű, akkor lehetnek párhuzamos élei, hurokélei.

- **Irányított gráf:** Az **irányított gráf** olyan gráf, aminek minden éle irányított.

- **Véges gráf:** $G = (V, E)$ **véges gráf**, ha V és E is véges halmazok.

- **Komplementer gráf:**

- A G egyszerű gráf **komplementere** $\overline{G} = (V, (G), \binom{V}{2} \setminus E(G))$.
- Két csúcs pontosan akkor szomszédos G -ben, ha a fokszámai megegyeznek vagy, ha minden csúcsának foka ugyan annyi.

- **Reguláris gráf:** k -reguláris, ha minden csúcsának pontosan k a fokszáma.

- **Él/Csúcsstörles:** Ha $G = (V, E)$ gráf $e \in E$ és $v \in E$ akkor $G - e = (V, E \setminus \{e\})$ az éltörés eredménye $\rightarrow$ **Feszítő részgráf** (éltöréssel kapható gráf), a csúcsstörléssel keletkező $G - v$ gráfhoz V -ből töröljük v -t, E -ből pedig a v -re illeszkedő éleket. **Feszített részgráf:** (csúcsstörlésekkel kapható gráf) $\Rightarrow$ **Részgráf:** él- és csúcsstörlésekkel kapható gráf. (jelzőnélküli részgráf) $\rightarrow$ élhozzáadás: $G(V, E)$ gráfban az $E + 1$ nő.

- **Izomorfia:** A G és G' gráfok akkor **izomorfak**, ha mindeket gráf csúcsai úgy számozhatók meg az 1-től n -ig terjedő egész számokkal (alkalmas n esetén), hogy G bármely két u, v csúcsa között pontosan annyi él fut G -ben, mint az u -nak és v -nek megfelelő sorszámú csúcsok között G' -ben. Jelölése: $G \cong G'$.

- **Élsorozat:** $(v_1, e_1, v_2, e_2, \dots, v_k, e_k, v_{k+1})$, ahol $e_i = v_i v_{i+1} \forall i$. (Tulajdonképp egyik csúcsból eljutunk egy másik csúcsba mindig élek mentén haladva.)

- **Séta:** olyan élsorozat, amelyikben nincs ismétlődő él.

- **Út:** olyan séta, amelyikben nincs ismétlődő csúcs.

- **Kör:** $u = v$, de a kezdő (és vég)pontot nem akarjuk megnevezni, akkor **zárt élsorozatról**, **körsétáról** ill. **köréről** beszélünk.

- **Összefüggő gráf:**

- A G irányítatlan gráf **összefüggő**, ha $u \sim v \forall u, v \in V(G)$ (ha bármely két pontja között vezet séta), ha bármely két csúcsa között vezet út G -ben (ha egy komponense van).
- A G irányított gráfot akkor mondjuk **erősen összefüggőnek**, ha G bármely $u, v \in V(G)$ esetén van **irányított uv -út** G -ben.
- **gyengén összefüggő**, ha a G -nek megfelelő irányítatlan gráf összefüggő.

- **Komponens:**

- (1) $K \subseteq V(G)$ pontosan akkor komponense G -nek, ha K -ből nem lép ki éle G -nek, de $\forall v, v' \in$ esetén $v \sim v'$.

- (2) Minden G irányítatlan gráf csúcshalmaza egyértelműen bomlik fel G komponenseinek diszjunkt uniójára.
- A G komponense alatt sokszor nem csupán a G csúcsainak egy K részhalmazát, hanem a K által feszített részgráfot értjük.
  - $K \leq V(G)$ a G gráf komponense, ha bármely $u, v \in K$ között létezik G séta, de nem létezik uv -séta, ha $u \in K, v \in V(G) \setminus K$. (Minden gráf egyértelműen bontható komponensekre)
- **Kézfogás-lemma:** Ha $G = (V, E)$ véges, nem feltétlenül egyszerű gráf, akkor $\sum_{v \in V} d(v) = 2|E|$, azaz a csúcsok fokszámösszege az élszám kétszerese.
  - **Általánosított kézfogás-lemma:** Tetszőleges $G=(G,V)$ véges irányított gráfra KÉPLET A KFL bizonyítása. irányítsuk G éleit tetszőlegesen. Ekkor. KÉPLET Megj.: úgy is bizonyíthattuk volna, hogy egyenként húzunk be G -be éleket. Üresgráfokra a lemma triviális, és minden egyes él behúzása pontosan 2-növeli a kétszeres élszámot és a csúcsok fokszám összegét is.
  - **Élhozzáadási lemma (ÉHL):** Legyen G irányítatlan gráf és $G' = G + e$. Ekkor az alábbi két esetből pontosan egy valósul meg.
    - (1) G és G' komponensei megegyeznek, de G' -nek több köre van, mint G -nek.
    - (2) G és G' körei megegyeznek, de G' -nek eggyel kevesebb komponense van, mint G -nek.
  - **Erdő:** A körmentes irányítatlan gráfot **erdőnek** nevezzük.
  - **Fa:** Az összefüggő, körmentes irányítatlan gráf neve **fa**.
    - G erdő $\iff G$ minden komponense fa.
    - G n -csúcsú, k -komponensű erdő $\Rightarrow |E(G)| = n - k$.
    - **Biz:** Építsük fel G -t a $\overline{K_n}$ üresgráfból az élek egyenkénti behúzásával. G körmentes, ezért az ÉHL miatt minden lé zöld: behúzásakor 1-gyel csökken a komponensek száma. A $\overline{K_n}$ üresgráfnak n komponense van, G -nek pedig k . Ezért pontosan $n - k$ zöld élt kellett behúzni G felépítéséhez.